

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petitsor egyszer
9 kr., többszöri hirtetésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyílttér petitsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.Bérmentlen leveleket
csak ismert kezektől fo-
gadunk el.Kéziratokat nem küldünk
vissza.A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap.

Megyénk múlt évi közgazdasági állapota.

Skublics Jenő úr, megyénk tevékeny közgazdasági előadója, a múlt évi megyei közgazdasági állapotáról január hóban a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi kir. miniszter urhoz részletes jelentést terjesztett fel, a mely jelentést a közgazdasági előadó úr szívessege folytán közérdekű voltánál fogva lapunkban egész terjedelmében közlünk.

Nagyméltóságú miniszter úr!

Miután már egy éve múlt, hogy az 1882. évi XX. törveikk alapján a közigazgatási bizottságban, mint Zalamegye közgazdasági előadója, helyemet elfoglaltam, engedje meg nagyméltóságod, hogy Zalamegye közgazdasági állapotáról szóló jelentésemet a múlt 1883-ik évről főbb vonásaiban a következőkben előterjeszthessem:

A múlt 1883-ik év közgazdaságilag megyénk nézve kedvezőnek nem mondható, a mennyiben az őszi-gabona termés átlaga a közepesen jóval alul maradt, s ha bár minőség tekintetben mi kívánni valót sem hágy, az árak rohamos hanyatlása, párosulva a silányabb termék hátrányaival, okozza, hogy gazda közönségünk számítását nem csak hogy meg nem találta, hanem még súlyos veszteségeket is szenvedett az által, hogy bizva a rossz termés eredményének hatásában, aratás után terményeit azonnal nem értékesítette, — emélfogva csak is örömmel üdvözölheti nagyméltóságod azon törekvését, hogy hazánkban is egy, a kor színvonalán álló mezőgazdasági statisztikai hivatal létesíttessék, melynek hivatása leendő téren bajokat lehetőleg orvosolnia.

A tavaszi termények közül csak az egy burgonya az, mely az átlagos termésnek megfelelt, sőt némely vidéken jónak jelezhető, míg a kukorica gyenge közép, árpa, zab silány termést adott; a répa a szárazság folytán szintén sokat szenvedett.

A takarmány felék általában jól sikerültek, s a mesterséges takarmány termelése a köznép-nél is örvendetes haladást tesz.

A bortermelés, habár mennyiségileg az 1882-ik évit el nem érte is, de minőség tekintetben azt jóval fölülmulja, s mégis vevőre alig talál, különösen megyénk azon részeiben, a hol csak is közönségesebb borfajok termelhetők, — s miután ezen pangás már évek óta észlelhető, ennek okát részint a kivitel nehézségében találok, részint pedig a nagy mérvű műbor gyártásban, mely utóbbi körülmény csakis törvényhozási uton volna orvosolható, melyet különben nagyméltóságod már is a gazda közönség megnyugtatóra kilátásba helyezni méltóztatott.

A cognac gyártás is azon kisegítő eszközök egyike volna, a mely csekélyebb értékű borok feldolgozása által annak értékét növelné és meggyőződés szerint, némi állami kedvezmények mellett, annak sikere biztosíthatnák.

A „bortermelők országos szövete“ mint annak idején jelenteni szerencsém volt, megalakulván, megyénkben két helyen B. Fűreden és Lesencze-Tomajon erjesztő helyiségeket állított, melyek már a múlt évben működésüket megkezdték, de mint minden e nemű újítás, több időt fog igényelni, a míg a kezdet nehézségét legyőzve, — a gazdaközönség bizalmát megnyerendi, pedig a tömeges kivitel főkéllékét, az egyforma szerelés és erjesztés által volnánk képesek első sorban érvényre emelni.

Allattenyésztésünket a lefolyt évben nagyobb esapás nem veszélyeztette, különösen a szarvasmarha tenyésztés, a nagyobb, valamint a közép birtokosoknál szép lendületnek örvend, — s ele lehet mondani, hogy a mai általános pangás közt ez az egyedüli cikk, mely folyton nagykereslet tárgyát képezi és jó áron értékesíthető; — ebből folyólag természetesen, hogy ezen ág közgazdaságunknak egyik legfontosabb részét képezvén, nagyobb áldozatoktól sem szabad vissza riadni, s annak fejlesztése — különösen a köznép körében — gondjainknak egyik fő tárgyát képezi.

Nem hallgathatom itt el azon nagymérvű aggodalmakat, melyek gazda közönségünk részéről, — a romániai marhazárlat feloldásának felvetett kérdése alkalmából felmerültek, s melyek a múlt évi december hó 16-án tartott rendkívüli gazdasági közgyűlésünkön kifejezésre ju-

tottak, a midőn egyhangulag elhatározott, hogy tekintetbe véve azon körülményt, hogy szarvasmarha tenyésztésünk csak is az újabb időben kezd nagyobb lendületet venni, s annak fokozatos fejlesztésétől függ nagy részben a belterjes gazdálkodás terjedése is, valamint ez idő szerint — különösen a köznép, legbiztosabb jövedelmi forrását képezi, — kéressék fel nagyméltóságod, hogy a romániai zárlatot továbbra is fenntartani kegyeskedjék, — s e részben a megyei törvényhatósági bizottság, az országos gazdasági egyesület, valamint csekélységem pártoló felterjesztése is kikérte.

A midőn tehát teljes készséggel és lelki meggyőződéssel hozzájárulok a gazdasági egyesület fenti határozatához, csak is arra vagyok bátor nagyméltóságod becses figyelmét felhívni, hogy ha bármely nagyfontosságú okok kívánják is ezen zárlat feloldását, alig hihetem, hogy kárpolitni lehet azon veszteséget, mely ez által gazda közönségünket sújtani fogná, — melyre nézve azonban megnyugtató azon szilárd hit, hogy nagyméltóságod valamint eddig, úgy ez után is azon körülmények bőségeséggel fogja ezen nagyfontosságú kérdés megoldását érvényre juttatni, melylyel hazai viszonyaink szemmel tartásával érdekeink leginkább megóvatnak.

Meg kell ezuttal még emlékezniem gazdasági egyesületünk működéséről is, melynek figyelemmel kísérése szintén hatáskörömhöz tartozván, mint annak egyik alelnöke, folytonos közvetlen összeköttetésem által annak irányára is némi befolyást gyakorolhatni szerencsém volt. —

Ma már örömmel constatálhatom, hogy a régi közöny gazdaközönségünkkel kezd oszladni, s mindinkább azon meggyőződéstől vezéreltetik, hogy gazdasági érdekeink felkarolása első sorban is öntevékenységek által eszközölhető leghatályosabban, mit azon örvendetes tény is igazol, hogy a múlt 1883-ik évben a tagok száma még soha nem észlelt számban szaporodott, valamint az 1884-ik évi munkaterv és költségvetés már felkarolja mindazon fontosabb teendőket, melyeket egy, a kor színvonalán álló gazdasági egyesülettől a nagy gazdaközönség méltán el is vár.

„Zalamegye“ tárcája.

VIDÉKI FARSANG. *)

(Társadalmi korrajz.)
— Satyra 1884. —

Óriási vörös plakát
Lepi el a kocsma falát
És rajta nagy betűkkel áll:
„Lesz megyei jótékony bál!“

S im a nagy nap elérkezett
Döntő a bál sorsa felett,
Rendezőként délezzeg ifjak
A helyzettel alig bírnak;

Itt nincs szállás, ott meghívó
Cotillonjegy van egy kő! . . .
Ezer a gond! s nem egy fogat
Falaról hoz szép lányokat.

A tánctermet koszoruzzák
A cigányok meg ráhuzzák . . .
Ott benn mulat már sok urfi —
Ebédlöben fogy — a murczi!!

Künn ez alatt minden mozog
Egész világ sűrű forog . . .
Kíváltképpen lánjos házba
Esnék majdnem idegláza!

Sül a sok fánk és a kolbász —
Lót-fut szabó, cipész, fodrász,

*) Mutatvány szerzőnek sajtó alá rendezett összes költeményeiből.

Boltos dolga mércet öltő,
Megfordul ott sok pénzköltő;

Dicátarát, csipke, kráglit,
Viszik, hordják a kartándlít . . .
S ki a „jenuesse doree“ tagja!
Az a haját sütni hagyja!

És mit senki meg ne lánson:
Nők öltöznek egy rakáson . . .
S kilencz órát amint veri
A táncterem immár teli . . .

Ah! mily kél az első csárdás! —
S kinos reggel az elválás . . .
Bánat lép most a gyöngyörbe:
Selyemruhák összetörve!

S azonkivül pezsgős palack
Sok hever az asztal alatt:
Mind férfiak, mind hősök ök . . .
Különösen a rendezők!

Mert mindenki elégedve
Távozik el a reggelbe!
Csekélységről most már számot
Sem kérnek a „garde de dámok“ . . .

Csak midőn végszámolásra
Jönnek össze egyre másra
Akkor látszik meg egy kicsit
A kor szörnye — a deficizit!

Akkor látszik, hogy a vége
Jótékony célt el nem ére —
Sem pediglen háza asságot!
Köszönünk ily mulatságot!

Tuboly Viktor.

Az óra mint áruló.

Beazélyke.

Neuberg után németből.

Zugva üvöltött a szélvész a g-i pályaudvar épületei között, s a szakadó esőt majd erősebben, majd gyengébben verte az ajtószármak s a váróterem ablakaira. De minél jobban dühöngött künn a novemberi zivatar, annál élénkebb lón a nyüzsgő sokaság közt a mozgás a kivilágított és jól befűtött várótermekben. A fővárosból jövő esti vonatra várakoztak, melynek körülbelül tíz perc múlva kellett megjönnie, mert a váróterem óráján néhány perccel mult kilenc óra. Egy padon két magasabb állású tekintélyes hölgy, anya és leánya ültek.

Herrndorff báróné ma tizenhétéves, szép leányával Margittal a jószágtól két mértföldnyire levő városba jött látogatásra, s kevéssel ezelőtt érkezett a pályaudvarra, hogy a fővárosból várt férjével együtt menjen haza.

A vonat megérkezett, a kocsisor megállt, s a szokásos zürzavar megkezdődött.
Már néhány perce elhangzott a szolgálatkész konduktor messzeható kiáltása: „G., 20 perc!“ s a közönség meglehetősen szétoszlott, midőn a báróné és leánya, kik hasztalan várták a bárót, kocsijokat fölkeresték, hogy az öreg kocsissal haza menjenek.

— Nagyon különös, mondá Herrndorff asszony, hogy nem jött meg; hisz bizonyosan ígérte, hogy jön, s különben nagyon pontos.

— Halld csak mama! — vágott szavába Margit, s a kocsisor felé fordulva egy vasúti hivatalnokra mutatott, ki a kocsijátokat be akarván zárni, még valakit ott talált.

Miután pedig a költségvetés határai némileg túljárhatottak, tettük ezt azon reményben, hogy nagyméltóságod kegyes támogatását előre is kitaláltsa helyezhetjük, engedje remélnünk, hogy a midőn első ízben vagyunk kénytelenek az állam támogatását igénybe venni, ez irányban törekvésünk hajótörést szenvedni nem fog.

Mint örömdetes tényt kell még felemlítenem, hogy a keszthely-vidéki gazdasági kör mintájára újabban is megyénk területén egy kisebb gazdasági kör alakult, egy oly vidéken, a hol idővel valóban áldást hozóvá válhatik annak működése, miután megyénk gazdaságilag legelmaradottabb részében, Nagy-Lengyel vidék nagyobb részt földművesekből alakítottatott, s noha még csak a nagy-lengyel körjegyzőségre terjed ki, már is 80 tagnál többet számít körében.

Tejszövetkezetek alakítása is egyik figyelem tárgyát képezi, s különösen Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg, mint két központ volna legalkalmasabb ezen terv megvalósítására, mely egyrészt a belterjes gazdálkodás jövedelmét nagyban fokozná, másrészt a városok szükségletét jó és egészséges tejjel ellátni volna hivatva; hogy még e részben a kezdeményezés terére nem léphettem, egyik fő oka abban fekszik, hogy tapasztalás szerint, az ily nemű intézmények iránt a bizalom csak akkor fog a gazdaságközönség körében érvényre jutni, hogy ha a már létező szövetkezetek a kezdet nehézségeit legyőzve, fenmaradását biztosítva látják.

A faiskolák rendezése is azon teendőkhöz tartozik, melyre súlyt fektetni szükségesnek tartottam. Ma már örömmel jelenthetem, hogy a közigazgatási bizottság szigorúan elrendelte, hogy mindazon községekben, a hol a faiskolák rendes kerítéssel ellátva nincsenek, avagy teljesen hiányoznak, — azok folyó évi február hó végéig felállítassanak, illetőleg rendeztessenek.

Megvallom azonban, hogy e részben nagy eredményeket mindaddig nem remélhetünk, míg törvényhatósági uton ez irányban rendelkezés nem történik, különösen a fák megóvása és megcsónakítása tekintetéből a közutak befásítására gondolni sem lehet.

A gazdasági egyesület kebelében legújabbán felmerült azon eszme, hogy a kopár vízmosásos területek minél előbb befásítassanak, miután ezen ügy gazdaságunk egyik legfontosabb érdeke, s az erdőtörvény is ez irányban rendelkezik, indítványba hoztam, hogy tekintve azon roppant károkat, melyeket megyénk területén a folytonos iszapolások a kaszálókban és legelőkben tesznek, állítassanak mielőbb járási faiskolák, a hol a szükséges események elegendő mennyiségben a községek rendelkezésére állandnak, ezen indítvány elfogadásával a megyehatósági bizottság is írásban felkéretni elhatározottat.

A lótenyésztés körében is fokozatos haladás észlelhető, noha e téren is még sok kívánni való van, egyébként ezen ága gazdaságunknak a lótenyésztési bizottság elnökének hatásköréhez tartozván, csak jelezni akartam, hogy a gazdasági egyesület is felvette munkatervében már folyó évben egy alkalmas csikó legelő kibérlését, mely a lótenyésztés emelésére valószínűleg jótékony befolyással leend.

— Kérem az urat tessék kiszállni — 20 percig várakozik a vonat! kiáltá ismételtén a hivatalnok egy második osztályú kocsinál. De hasztalan. Most a lámpát betartva, jobban benézett a kocsi s azonnal ijedve fordult vissza. — Itt szerencsétlenség történt! kiáltá a még ott levőkhez. A jelenlevőket nagy izgatottság szállta meg. Borzasztó sejtélemmel telve sietett oda Herrndorff asszony s leánya, és — rettenetes! — a kocsiból vígyázattal kivett, vérrel borított férfiuban az atyát és férjét ismerték fel. Herrndorffnak értékes tárgyait, pénztét és óráját elrabolták. A vonattal jött utasokat szigorúan meg vizsgálták; ugyanazt tették a városban talált idegenekkel. Erősen hitték, hogy a gyilkost megfoghatják, minthogy a vasuti hivatalnok határozott állítása szerint a báró egész uton csak egy fiatal emberrel ült a kocsi s így okvetlen ennek kell a gyilkosnak lenni.

Herrndorff báró övének határtalan öröme, lassanként felgyógyult. A tör nemesebb részeit érintetlenül hagyá s csak az erős vérvesztés volt oka a félholt állapotnak, melyben találták.

A tavasz már új életre éleszté a természetet, midőn a báró először hagyhatta el fekhelyét. Élete meg volt mentve, de a nagy ősszeg, mely a bárónál értékpapírokban volt, valamint a jól megtöltött tárcá, órá, gyémánt gyűrű eltűntek. E veszteségnek szükségképi következménye lón, hogy a G. meletti bárói birtokot el kellett adni s a főváros közelében egy kisebbet venni. Egy nap — kevéssel az átköltözés előtt — a báró nejevel és leányával szokatlan lehangoltság közt ültek a reggelinél. E lehangoltságnak oka a tegnap kapott azon rendőri tudósítás volt, hogy M.-ben a báró gyilkosának gyanított és elfogott fiatal ember ártatlan-

A házi ipar fejlesztése is hatáskörömhöz tartozván, sajnálattal jelenthetem, hogy e téren még alkalmas talajt felfedezni képes nem voltam, azonban remélni lehet, hogy a nemes fűz tenyésztés terjedésével e téren is lehet némi eredményeket felmutatni, miután népünk kizárólag földműves lévén, csak is ez irányban, a kas és kosár fonás mesterségéhez vélek némi hajlamot felfedezhetni.

A selyemtenyésztés is, habár a multban megyénk egy két részében üzetett is, az jelenleg teljesen szünetel, miután azon vidéken a szederfák is teljesen pusztulásnak indultak, mindazon által a selyemtenyésztési kormánybiztos úr buzgalma folytán, az általa küldött szederfa tenyésztési kátek azon vidéken kiosztatván, némi eredményként jelezhetem, hogy szederfa mag beszerzése végett nála már az óta jelentkezések történtek.

Meg kell itt még emlékeznem az országos kiállítás kerületi bizottság üléséről, melynek mint tagja, a soproni kerületi bizottság alakuló gyűlésén megjelentvén, határozatba ment, hogy a megye főispánja és a gazdasági egyesület kérsék fel a helyi bizottságok alakítására, mely még a mult évben fogantatott is.

Most tehát, a midőn jelentésem befejezéséhez értem, nem akarván működésem azon részleteit felemlíteni, melyek intézkedések tárgyát képezték, s melyek nagyméltóságod előtt ismeretesek, csak még arra szorítkozom, hogy a kép, melyet nagyméltóságodnak felmutatni bátor voltam, ha nem is tüntet fel nagy eredményeket, de minden bizonynyal a haladás bizonyos fokozatát tüntetik fel, melyre nézve, tekintetbe véve, hogy éppen a közgazdaság conservatív jellegénél fogva, rohamos átalakulást nem tűr, megnyugtató azon öntudat, hogy a midőn mint Zalamegye gazdasági egyesületének egyik alelnöke a közgazdasági előadói tisztet betölteni megyém iránti erkölcsi kötelességnek tartottam, egyúttal biztosan tudtam, hogy azon akadályok, melyek e téren lépten nyomon előttem tolni fognak, sokkal számosabbak, hogy sem egyéni működésem által bármily szilárd elhatározás mellett is legyőzhetőek legyenek, így tehát nem az akarat hiány, mint inkább a körülmények hatalma szerény tehetségeim latbavetésével lehetnek azon okok, melyek nagyméltóságod előtt is bizonynyal méltánylással találkozhatnak.

Kiváló tisztellel maradtam méltóságodnak Döbrétén, 1884. január 20-án

alázatos szolgája:
Skublics Jenő
közg. előadó.

Zala-Egerszeg-szent-iváni vasutügy.

Az Alsó-Lendván f. é. február 28-án tartott azon értekezletről, mely e lapok f. é. 9-ik számában röviden megemlítve volt, a „Nemzet“ március 4-iki est kiadása „Zalai vasuti tervek“ cím alatt a következő közleményt hozta: „Az irány is szóba jött. A vasut kiindulna Regedéből, (mely a déli vasut Spielföldi állomásával össze lesz már kapcsolva) s menne Mura-Szombaton át Bellatinéz, Turnischa, Lendva érintésével, s a Göcsej átszélése mellett a déli vasut Szent-Iván-Kanizsai vonalának valamelyik állomásáig. Némelyek Egerszeget, mások Szent-Mihályt, legtöbben azonban Nagy-Kanizsát ajánlották csatlakozást pontul. Végre abban tör-

ságát teljesen bebizonyította. Hanem erős gyau van egy bizonyos Stiegner nevű egyénre, ki november elsejéig a fővárosban Knöpfer vendéglős főpincére volt. A lapokban közzé tett eset, s a báró adatai szerint történt leírása a gyilkosnak Knöpferre arra indította, hogy a hatóság figyelmét egykori sikkasztás miatt elbocsátott főpincérré irányozza, kinek ezen időben történt kimagyarázatlan eltűnése a gyauat méginkább megerősíté.

— A rendőrségnek tehát nem sikerült a tolvajt elcsipni; mondá a báró hosszú hallgatás után nejehez, ki Margitjával azon boldog tudatban, hogy szeretett férje élete megtartott, a pénzeszeséget rég elfeledte.

— Még most is kétem, hogy a rablót sikerül elfogni, minthogy eddig ez nem történt, viszonzá a meg szólított, s még csak nyomát sem találták.

— Az a legszebb, papa, hogy te meg vagy mentve, vágott közbe Margit.

— Igen, kedves gyermekem, de csak gondolj pénzeszeségünkre — birtokunk harmadrészére. De a gazembernek, folytatá fenyegetőleg, elő kell kerülnie és bünhődnie.

— Leírásod szerint, papa, jegyzé meg Margit, a gyilkos még ifju ember volt és hozzá még —

— Igen, ki tette volna ezt föl azon ifjuról? mondá a báró; oly tekintélyes külső s oly megromlott lélek! Midőn értékpapírjaimat Kohn bankártól átvettem, ép akkor lépett be pénzváltás végett azon ember a szobába. Jelenléte alatt valószínűleg beszéltem valamit elutazásomról; hogy sok pénz van nálam, azt észre kellett vennie — elég az hozzá, hogy midőn az utolsó jeladásra a coupéba ültem, ő utánam jött; könnyen felismerhető volt arcának ritka szépségéről, melyet sőt szemecinek nyílt és hű tekintete méginkább emelt. Szóval a fiatal emberek legkitűnőbb példányképe volt. Csakhamar kedélyes beszélgetésbe eredtünk, mit álló-

tént a megállapodás, hogy a csatlakozás és tüzetesebb irány egyelőre nyílt kérdésül hagyatik, hanem kiküldetett 24 tagu működő bizottság, melynek feladata lesz szakemberek meghallgatása mellett a terepviszonyoknak, a vidék és országos forgalmi érdekeknek leginkább megfelelő irány és csatlakozás tekintetében javaslatokat tenni.

Ezekből a következőket tanulhatjuk meg:

1-ör, hogy a vasut Göcsej mellett csak elmenne; —

2-ör, hogy csatlakozási pontul Egerszeget csak némelyek, legtöbben azonban Nagy-Kanizsát ajánlották; —

3-ör, hogy a csatlakozás és irány kérdése felett heves vitáknak kellett történni, mert nehogy az első értekezlet harcban oszlojjék szét, csak villámháritóul lett elfogadva, hogy a csatlakozás és irány egyelőre nyílt kérdésül hagyatik fenn; —

4-er, hogy a bizottság feladatául az üzetett ki, hogy szakemberek meghallgatása mellett a terepviszonyoknak, a vidék és országos forgalmi érdekeknek leginkább megfelelő irány és csatlakozás tekintetében tegyen javaslatot; tehát ámbár helyi érdekü jellegü vasut a jelszó, még is a csatlakozás tekintetében az országos forgalmi, nem pedig a helyi érdekeknek leginkább megfelelő irány választassék s nem az érdekeltség óhaja, szükséglete hanem a szakemberek meghallgatása mellett.

Már hogy ily előzmények, ily körülmények és ily utasítás felállítása mellett azon elv fog érvényre emelteni, hogy miután Nagy-Kanizsa minden irányból összefutó pályák gócpontja, tehát Alsó-Lendva s vidékének elvitáztatlan érdeke, hogy onnét az irány Nagy-Kanizsára vezetessék, mert az országos forgalmi érdekeknek is az felel meg leginkább, — az kétségtelen; s ebből azután az következik, hogy az Alsó-Lendva-Nagy-Kanizsai vasut érdekeltségi köre ki fog terjesztetni egész Nova, Zala-Tárnok, Gutorföld környékéig s igen természetes, hogy ezen vidékek a Zala-Egerszeg-szent-iváni vasut érdekeltségi köréből elvonatnak.

De következik más is.

Az t. i. hogy ha létesül az Alsó-Lendva-kanizsai vasut, akkor az Alsó-Lendvai és Novai járás Nagy-Kanizsával közvetlen vasuti közlekedéssel lesz összekapcsolva, — s az egész Alsó-Lendvai és Novai járás oda sokkal kevesebb idő alatt és kevesebb költséggel juthat, mint Zala-Egerszegre, tehát Zala-Egerszeget az egy Zala-Egerszegi és Stimegi járásért, (Tapolcazra egy is rövid idő alatt Keszthelyvel vasutilag leendvén összekapcsolva) felesleges egy törvényszéket tartani, — tehát annál bizonyosabb sines, hogy a mint az Alsó-Lendva-nagy-kanizsai vaspálya elkészül, ez először is a zalaegerszegi törvényszékets nem soká utána Zalamegye székhelyét Nagy-Kanizsára viendi.

Zala-Egerszegnek és vidékének tehát Alsó-Lendva s vidékével nincs közös érdekpontja, sőt érdekeik ellentétesek; — Zala-Egerszegnek s vidékének halaszthatlan érdeke, hogy a jelzett imminens veszély elhárítása tekintetéből a zalaegerszeg-szent-iváni vasutja minél előbb kiépüljön; nines egy perenyi veszteni való idő, azért tenni kell gyorsan. — Periculum in mora!

Nagy-Kanizsa, 1884. március 4.

Tekintetes szerkesztő ur!

Becsés lapja hasábjain a zalaegerszeg-szent-iváni vasuti szárnyvonalnak, mint helyi érdekűnek kiépítése tárgyában szakszerűleg és szám adatilag kiténtetett eljárás figyelemmel olvasva, azon meggyőződésre jöttem, hogy a kiépítés — bárha látszólag nehézségbe ütközönök tűnik is fel, — mind a melet tekintve Zala-Egerszeg és vidékének jól felfogott helyzetét, kell hogy az építkezési költségek előteremtésére nem csak Zala-Egerszeg és a vele közvetlen érintkezésben álló községek, hanem a megye is, mely hivatva van a kebelében létező városok és községek érdekeit támogatni és lehetőleg elősegíteni, midőn székhelyének jólétére irányzott lépésről van szó, azt a rendelkezésére álló törvényes eszközökkel előmozdítsa.

mástól állomásig folytattunk, kivált midőn magunk voltunk. Az utolsó állomástól fogva csak én és ifju „barátom“ voltunk a coupéba. De elég erő. Néhány nap mulva tehát bucsut veszünk e falaktól, melyben én és boldogult atyám a napvilágot megpillantottuk — bucsut veszünk örökre. El fogok utazni új lakunkhoz és — körülbelül június közepén — E-be fűrdőre megyek. Hogy új kastélyunkban ismerőseink legyenek, arról Oberstein deákori régi barátom, ki közel levő nagy birtokán lakik, majd fog gondoskodni.

— Es Frigyesnek, folytatá Margit, a fővárostól csak egy ugrás lesz hozzánk.

* * *
Forró augusztusi nap volt. A kicsi, de szép fekvésű és csinosan berendezett K. kastélyban, Herrndorff báró új lakhelyén, élénk és vidám sürgés-forgás volt. Frigyes, a báró egyetlen fia, délelőtt ifju, vidám hadnagyok kíséretében kilovagolt; s a lovas csapatához még néhány „civil“ barátja is csatlakozott, köztük Norton lord, egy gazdag angol, ki két év óta benső barátságot kötött Frigyesel.

A kastélyban körülbelül két hónap előtt tett első látogatása óta az ifju lord teljesen megváltozott. A ki előbb folyton lovakról és lófuttatásokról beszélt, most egészen elnémult, s nem sokára nyílt titok lón, hogy a gazdag angol, Margit bárónő keze után vágyódik.

A vidám társaság, mely még néhány, K. kastélyhoz közel lakó nemes családdal szaporodott, a parkszerű kertben terített asztalhoz ült. Valamennyi közt legboldogabbnak látszott Norton lord; ma ugyanis megkérte Margit kezét, s a mama sinesen adta áldását az ifju párra. Herrndorffot csak E. fűrdőből való visszatérte után akarták erről értesíteni.

(Vége köv.)

Részéről a számos közt csak a már e lapok utján szóba hozott közmunka váltási összegre hívom fel a közfigyelmet. A vasut hivatva lévén a közforgalmat elősegíteni, tehát az oda adandó váltásdíj rendelkezését pótló eszköznek előállítására fog fordítani és így ezzel önmagának adatik vissza.

Ilyen továbbá azon törvényes joga, hogy ha Egerszeg város közönsége akár egy, mint község, akár egy mint közbirtokosság fog a pénz előteremtése tárgyában hatósági jóváhagyásért folyamodni, azt a megye, mint törvényhatóság, a törvényből folyó jogánál fogva megadja, ami által ismét csak segédkezet nyújt a fontos ügy keresztül vitelére.

Most áttértek a kiinduló pontnak illetve az indóháznak hol leendő felállítására.

En a költségek részleges kimutatását nem ismerem. De azt határozottan tudom, hogy a Zala folyó áradásai által nevezetes költség többletet fog e vállalatnál előidézni, de az nem riaszthatja vissza a kivitel, mert hisz ép a „Zalamegye“ legutóbbi számából tudjuk, hogy legközelebb Alsó-Lendván volt egy értekezlet, mely Spielfeldtől, Regedére vezető vasúti szárnyvonalnak kiépítése tárgyában népes értekezletet tartott. Ha ezt Egerszeg közönsége figyelembe veszi, kétszeresen meg kell az alkalmat ragadnia és az építést mielőbb foganatosítania, még pedig az indóháznak a fehérvégi utca végén leendő elhelyezésével; mert ha a Spielfeld Regedei szárnyvonal Alsó-Lendváiáig kiépül, a mielőbbi legkevesebb kételkedhetünk, ez okvetlen maga után fogja hozni e vonalnak a zala-egerszeg-szent-iváni vonallal való csatlakozását. Ugyanis vasutat nem fényűzésre, hanem a közönség hasznára építenek, s miért is e vonal is feltétlenül megkívánja, hogy minél több jövedelmi forrása nyíljon; és ez már a lendvai értekezleten is megpendített és kivitele kétségkívül üdvös megoldást nyert.

Félre tehát a eszűggedéssel, fogjon kiki szilárd akarattal a nemes ügy kiviteléhez; ragadjunk meg minden legkisebb alkalmat a kételkedők felvilágosítására. Ez most a legelső feladat. Erősen hiszünk, a kivitel élére állított férfiak tapasztalt erélye maga után vonja a sikeres megoldást.

Igaz ugyan hogy — mint e lapok 9-ik számában megjelent és a legkisebb részletekre nézve is felvilágosítást nyújtó cikk elősorolja — az építésnél tetemes megtakarítás éretik el, ha az indóház Kaszaházán állítatik fel, mert ez esetben a Zala folyón hídát építeni nem kellene. De ekkor ott volnának ahol most. Ama cél, hogy Egerszeg virágzóvá tétessék, el nem értenek, mert vasuta nem lévén, fejlődése nem mozdíthatatik elő; ez esetben Egerszeg, mely a kivitelben tulajdonilag szerepel, nem hozhatja azon áldozatot, mintha az indóház az ő határában, még pedig a város közelében állítatik fel. Csak ez esetben mondhatja, hogy a vasut az övé, csak ekkor fog kihatással lenni a város és polgárainak gyarapítására. Sőt, ha figyelembe vesszük a Lendván megindult komoly mozgalmat, megbeszélhetünk mulasztás lenne az indóháznak Kaszaházán építése.

Ugyanis tegyük fel, hogy az indóháznak Kaszaházán felépítésével 70,000 forint takarítatik meg, ez esetben nem hiszem, hogy Zala-Egerszeg értelmiségét a részvét érdemében lelkesedés töltötte el; mert míg a Zala jobb partján építés hasznossága és szükségénél fogva előnyösebb, addig a balparti építés csak szűkebb körökre mutatna; mert ha a Lendva-regedei vonal csatlakozni fog, akkor már az összekötő hídnak felállítását szintén mulasztani szükséges. Ne hídja azonban senki, hogy ezt azon vállalat Egerszeg áldozata nélkül fogja teljesíteni. Ha tehát most a kiépítést a fehérvégi indóházzal foganatosítja, sokkal előnyösebb és kedvezőbb feltételek mellett csatlakozhatik eme szárnyvasúthoz.

Bárha megértettem volna és szerény de őszinte óhajom teljesülne: Adná Isten, hogy mielőbb vasutal közlekedhessünk Egerszeggel.

Kovács János.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Felhívás és értesítés. A nagyméltóságú földművelési miniszterium 7398. sz. rendelete alapján bátor vagyok a t. gazdaságközösség figyelmét felhívni, illetőleg értesíteni, hogy a vetőmag-vizsgáló állomások legújabbban a kassai, debreczeni, kolozsmonostori és keszthelyi kir. gazdasági intézeteknél is felállítottak. Mintán nagyfontosságú a gazdaságközösségre nézve, hogy a vásárolt magvak esiraképesítés és tisztasága minden kétely kizárásával megállapítható legyen, szükségesnek tartottam erről a t. gazdaságközösséget idejekorán értesíteni. Kelt Döbrétén 1884. március 4. Skublies Jenő közgazdasági előadó.

A Zala-Egerszeg Szent-iváni vasutúgy végrehajtó bizottsága f. évi március hó 9-én d. u. 3 órakor Zala-Egerszegen, a gazdasági épület termében tanácskozmányt tart, minthogy a es. kir. déli vasut társaság üzlet igazgatósága arról értesítette, hogy a nyomjelzési munkálatakat f. évi március hó folytán megkezdeni fogja, miért is a költségek fedezésére egy nagyobb összeget, mint előleget, a szent-iváni állomási péztárnál letéetni kíván.

A zala-egerszegi takarékpénztár részvénytársaság f. hó 1-én tartott évi rendes közgyűlésén felolvastatták a lefolyt üzleti évről szóló elnöki jelentés, mely szerint az 1883. év a megelőző 1882 évet mind a betéti, mind a váltó állományra nézve jóval felülmul. Jótékony célra a már év közben kiutalt 264 forint kivül 832 forint 73 kr. szavaztatott meg és pedig az építendő új kórház alapra 150., a zala-egerszegi kórházra 100 forint, a Stern család kórház folyó költségeire 100 forint, az óvoda tőkéségi szaporítására 100 forint, a tüdőző egyletnek 100 forint, a nőegyletnek 100 forint, a karácsonyfa egyletnek 25 forint, a zala-egerszegi tanítói járáskör segélyegyletnek 20 forint, a zala-egerszegi iparos ifjak önképző és betegsegélyező egyesületének 20 forint, a zalamegyei tanszermuseumnak 20 forint, a Budapesten felállítandó honvédszoborra 20 forint, a városi szegényeknek vallás-

külömbőség nélkül 52 forint 73 kr. — Az elnöki előterjesztésre a közgyűlés elhatározta, hogy 1884. évi január hó 1-től kezdve minden évi tiszta nyereségből 2% mindenek előtt levonandó és „Veszteség számla“ címen külön gyűmölösözöleg könyvelendő s ezen összegből a netán felmerülő évi kisebb veszteségek a valódi tartalékalap lehető megkímélésével fedezendők. — A felügyelő bizottsági tagoknak mandátuma lejárván, Hanthy Károly, dr. Czinder István és Östreicher Márkus urak újabb felügyelő bizottsági tagoknak megválasztottak. — Handler István elnök urnak az elnökségről való lemondását, hivatkozással gyakori gyengélkedő állapotára, a közgyűlés tekintettel elnök urnak az intézet létrehozása, gyarapodása és felvirágzása körül szerzett bökös érdemeire, másrészt figyelembe véve, hogy bármikori akadályoztatása esetében őt a helyettes elnök pótolhatja, míg az igazgatóságból való távozása a legmélyebben érzett közsajnálattal idézné elő, nem fogadta el, hanem őt eddig viselt és a legnagyobb buzgalommal betöltött állásának további vitelére felkérte. — Végül bemutatatták a nyugdíjszabályzat kidolgozása végett kiküldött bizottságnak tervezete a tisztviselők és szolga nyugdíjaztatása tárgyában, mely a közgyűlés által esekély módosítással elfogadtatott — A nyugdíjalap jelenleg 20000 forint. A nyugdíjszabályzat szerint a tisztviselők és szolga tíz évi szolgálat után fizetésük 40% -t kapják, azután pedig minden további teljesen betöltött szolgálati évre a fizetés 2% -kal növekedik mindaddig, míg a nyugdíj a fizetés magasságát eléri. — Midőn a közgyűlés lefolyását röviden egybefoglalva olvasóinkkal tudatjuk: ugyanakkor csak elismerésünket kell kifejeznünk a helybeli takarékpénztári részvénytárság iránt, hogy évenként a helybeli jótékony intézetek segélyezése- és támogatására oly nevezetes összeggel járul.

Nagy-Kanizsa város képviselő testülete f. hó 6-án délután tartott ülésén megalakította az egyes szakbizottságokat, nevezetesen az iskolaszéki, főgymnasiumi, gazdasági, pénzügyi, számvizsgáló, közegészségügyi, építészeti, árvaügyi, jogügyi, laktanyaügyi és szegényügyi bizottságokat. **Iskolaszéki bizottsági tagok:** Eperjessy Sándor, Ebenspänger Lipót, Knáusz Boldizsár, Nuscz József, Schreyer Lajos, Plosser Ignác, Babóchay György, Pap János, Dr. Tuboly Gyula, Hegedüs László, Haba József, Tersánczy József, Volheim Ernő, Hoffmann Mór, Lengyel Lajos, Hertelendy Béla, Lengyel Ignác, Dr. Beniczik Ferenc, Szukits Nándor, Garai Benő, Kovács Béla, Bun Samu, Németh Ignác, Trojtkó Lajos, Lövy Adolf, Kovács János, Berzay Elek Dr. Gerő József, Simon Gábor, Faits Lajos, Pihál Ferenc. **Főgymnasiumi bizottsági tagok:** Berzay Elek, Eperjessy Sándor, Ebenspänger Lipót, Pap János, Hertelendy Béla. **Közegészségügyi bizottsági tagok:** Dr. Ditrichstein Dávid, Dr. Schreyer Lajos, Rácz Antal, Dr. Pick Albert, Fürst Lajos állatorvos, Dr. Neumann Ede, Lengyel Lajos, Hoffer Ferenc, Letlinger Kelemen, Pavlekovits Method, Práger Béla, Dr. Szekeres József, Tersánczy József, Dr. Blau Simon, Szukits Nándor, Hütter Lajos, Bun Samu, Morgenbesser János, Németh Ignác, Pap János, Babos László. **Jogügyi bizottsági tagok:** Dr. Tuboly Gyula, Rapoch Gyula, Dr. Beniczik Ferenc, Bogay Ödön, Tamásy Béla, Kovács Béla, Simon, Gábor, Fischl Pál, Darás Zsigmond, Garai Benő.

A zala-egerszegi önkéntes tüdőző egyletnek ma d. u. 2 órakor a községi népiszkola emeleti helyiségében tartandó közgyűlésére felhívjuk az egyleti tagok figyelmét. A február hó 24-ére hirdetett közgyűlést a megjelent tagok esekély száma miatt nem lehetvén megtartani, a mai napra hirdetett közgyűlést tekintet nélkül a megjelent tagok számára az alapszabályok értelmében érvényes határozatot hozandó.

A karácsonyfa egylet f. hó 2-án megtartott közgyűlésére nézve vettük a következő sorokat: Tekintetes szerkesztő ur! A zala-egerszegi szegény gyermekek karácsonyfája című egylet érdekében kérem tek. szerkesztő urat, legyen szives becses lapja hasábjain ezen közleménynek helytadni. — A zala-egerszegi szegény gyermekek karácsonyfája című egylet tek. elnöksége f. hó 2-ára d. u. 2 órára rendes évi közgyűlést hirdetett s hívott egybe, a mely tudomásom szerint megis lett tartva, — dacára annak, hogy az egyletnek 700 tagja közül csak 18—20-an jelentek meg. — Ámbár én kezdettől fogva az egylet pártoló tagja vagyok, sajnosan mondhatom el, hogy alapszabályait maig sem ismerem, s így nem tudom, hogy az említett közgyűlésen megjelent 18—20 tag hozhatott-e az alapszabályok értelmében érdemleges határozatot az egylet jelen nem volt 680 tagja rovására, s a pénztárnok választást jogosan tehetette-e s vajlon megengedik-e mindezt az alapszabályok azon szakasza, amely a közgyűlésekről szól. Mint már fentebb is említettem, erről amint nekem nincs, úgy nincs az egylet 698 tagjának sem tudomása. Sajnosan hallok e miatt több oldalról panaszt, s többen azon nézetüknek adnak kifejezést, hogy lehetne lennie hiszik azt, hogy arról, vajlon hány tagnak jelenléte szükséges a közgyűlés határozat kéességéhez, az alapszabályok határozottan ne rendelkezzenek, s hogy meg engednék azon egyoldalú eljárást, hogy akkor, amidőn az egyletnek 700 tagja van, 18—20 megjelent tag megtarthassa a közgyűlést s ott jogérvényes határozatot hozhasson, s még pénztárnokot is választhasson. Hogy ezen több oldalról hangzatosat valaszok és kételemek mielőbb megszűnjenek s e végett az egylet tagjaiban veszteséget ne szenvedjen, tisztelettel felkéretik az egylet mélyen tisztelt elnöksége, legyen szives az egylet alapszabályait minél előbb az egyleti tagok tudomására hozni. Egy egyleti pártoló tag. (Az 1883. évi február hó 2-án tartott közgyűlésen elfogadott alapszabályok egy példányát birtokunkban lévén, ezen alapszabályok 17 §-a értelmében „a közgyűlés csak akkor határozatképes, ha azon az elnökkel együtt legalább 20 tag megjelenik.“ Óhajandó volna azonban, ha az egylet alapszabályai szentesítés végett felterjesztetnének. Szerk.)

Egyházi hír. Menyhart Mór alsó-bagodi segédlelkész úr Rákosra plebánossá neveztetett ki.

Eljegyzés. Rozenthál Gyula helybeli fiatal kereskedő ur f. hó 8-án jegyezte el Weinberger Lujza kisaszonny, Weinberger Hermán urnak kedves leányát.

Vasmege területén uralgó himlőjárványra és ezen járvány ellenében városunkban foganatosítandó óvintézkedésekre nézve a városi rendőrkapitány úrtól vettük a következő sorokat: Felsőbb hatósági értesítés folytán Vasmege területén a himlő oly nagy mérvben uralg, hogy az országos vásárok is megyehatóságilag betiltattak, emelőkgya kérem tekintetességedet, miszerint következőket becses lapjában közhírré tenni méltóztatnék: 1-ször a gyermek oltás Zala-Egerszegen március hó 10-dikén délután 1 órakor a városház helyiségében kezdetét veszi; 2-ször a nagyerdemű közönség felhívatik, hogy házaik elé konyha mosó szappanos, egyáltalán kártékony kigőzölögésű vizet ki ne öntsenek; 3-ször a háznál levő trágyadombok és peczegődrök tisztán tartassanak; — mert csak így lehet a ragályos betegség eljét venni. Tisztelettel maradván a tekintetes szerkesztő urnak. *Csifrik József* v. rendőrkapitány.

Hirtelen halál. Nejmájer Jánost, helybeli takarékpénztári szolgát f. hó 3-án reggel, midőn a takarékpénztárhoz ment, szélhűdés érte és másfél óra mulva az erőteljes ember elhunyt. Nagy részvét közt temették el.

A kik álló vagy mozgógépek gőzkazánjának kezelésére vagy gépezetői képesítő okmányt óhajtanak elnyerni, azokat figyelmeztetjük, hogy a közmunka- és közlekedésügyi m. kir. miniszterium által kinevezett szombathelyi vizsgáló bizottság a fűtő, gépkezelő és mozdonyvezetői vizsgálatot első ízben f. hó 13-án, jövőben pedig havonként egyszer és pedig minden hó második esütőrtök napján d. u. 4 órakor tartja a magyar nyugoti vasut szombathelyi műhely helyiségében. A jelentkező tartozik kimutatni, hogy legalább 6 hónapot töltött valamely gépész vezetése alatt gőzgépkézelse körül és hogy a 20 éves kort elérte. A sajátkezelő irat és 50 kros bélyeggel ellátott folyamodványban megemlítendő a folyamodó mertesége, továbbá hogy fűtő, gépkezelő vagy mozdonyvezetői vizsgálatot akar-e tenni? A folyamodványhoz csatolandó a) anyakönyvi kivonat vagy keresztlevél; b) a gőzkazán-tulajdonos és az azon gépész által, kinek vezetése alatt működött, kiállított és a 6 havi gyakorlati időt igazoló okmány; c) a folyamodó tartózkodási helyére nézve illetékes közigazgatási hatóság (szolgabírói vagy polgármesteri hivatal) által kiállított igazolási jegy. — A kellőkép felszerelt folyamodványok a vasmegeyi m. kir. államépítészeti hivatalnak Szombathelyre címzve küldendők be.

A szilvágyi lázadás ügy végtárgyalása városunkban f. hó 3 és 4-én tartott a budapesti delegált bíróság előtt. Mivel a 41 vádlott közül 39 a terhére rótt esekelmény elkövetését beismerte, a tanuk kihallgatása a végtárgyalás folyamán mellőztetett. A vádlottak Páthy György tanítóra és annak családjára vallottak legnagyobb részt, hogy ezek bírták őket arra, miszerint a közegükben lakó Schwarz zsidónak ablakait verjék be és holniját vigyék el. — A törvényszék az összes vádlottakat a lázadás illetve lázítás vádjá alól felmentette; Páthi Györgyöt az igazításban bűnösnek mondotta ki és öthavi vizsgálati fogságának beszámításával egy évi államfogházra és 50 forint pénzbírságra ítélte, a többi vádlottat — három kivételével, kik teljesen felmentettek — lopás vétségében mondotta ki bűnösnek s nyolc naptól három hónapig terjedő fogházra ítélte. Az ügyész az ítélet ellen fellebezett. A vádlottak szabad lábón hagytak.

A „Magyar Pénzügy“ szerkesztő Kormos Alfréd a hazai pénz- és hitelintézetek közlönye, a nagy közönség pártolását is kiérdemelte folytonosan változatos és érdekes tartalma által. Minden számban (1½—2 iv) megbeszéli a közgazdaság, pénzügy, ipar, biztosítás, közlekedésügy és kereskedelem terén felmerülő napi kérdéseket és viszonyainkhoz alkalmazkodva agrarius kérdésekkel is foglalkozik. Biztosítási és pénzügyi „Általános Sorsolási Értesítő“ című ingyenmelléklete teljesen pótolja a speciális sorsolási lapokat. Tekintettel arra, hogy a „Magyar Pénzügy“ három évi fennállása által életképességét és létjogát fényesen bebizonyította, e lapot kiválóan ajánljuk olvasóink figyelmébe. Előfizetési ára félévre 5 forint, negyedévre 2 forint 50 kr. Kiadóhivatal: Budapesten, Bálvány-utca 11.

Városunkban február hóban elhaltak: 2-án Czill Örszéb 5½ éves, szeges leánya, vörhenyben, 3-án Szántó Ferenc 25 éves, molnár segéd, gümőkórház, Cseh Mária 6 éves, takács leánya, vörhenyben, Kutasy Lajos 13 éves, iparos tanuló, hagymázban, 5-én Bogár Juliska 15 hónapos, eseléd leánya, sorvadásban, 7-én Nagy János 5½ éves, földműves fia, sorvadásban, Fehér Örsz 15 hónapos, cipész leánya, torokgyilkban, 8-án Helérán Ferenc 65 éves takács mester, gümőkórház, 9-én Cseh József 9 éves, takács fia, vörhenyben, 12-én Tóth Vilma 2½ éves, eszmadia leánya, vízkórház, 16-án Czili László 10 hetes, napszámos fia, borbajban, Klüger Mária 8 napos, szakácsné leánya, nehézkórház, Simányi Anna 78 éves szellernő, vízkórház, 18-án Besenyői György 26 éves, földműves, tüdő és gége sorvadásban, 19-én Cziráky Károly 1½ éves, eseléd fia, sorvadásban, Visinger Antal 47 éves, könyvkötő segéd, szívshűdésben, 20-án Szekeres Ferenc 38 éves, esz, gümőkórház, 21-én Aranyos Gyula 3 éves, asztalos fia, vörhenyben, 22-én Goldfinger Imre 42 éves, asztalos, gyomor fekélyben, 23-án Kohl Teréz 5 hónapos, eseléd leánya, nehézkórház, Miszory Mária 13 napos, földműves leánya, idétlen szülés tolytán, 26-án Simonfy Mária 14 napos, szakácsné leánya, köhögésben, 27-én Horváth Anna 4½ éves, fiákkeros leánya, vörhenyben, Pék Ferenc 37 éves néptanító, gümőkórház, 28-án Czill Antal 17½ éves, kereskedő segéd, sorvadásban, Szalay Mária 1½ éves pinézér leánya, vörhenyben, 29-én Pakó-Takács József 55 éves, molnár, mellbajban, Pepita Károly 1½ éves, zenész fia, hasmenésben. Zala-Egerszeg, 1884. évi február 29-én. Rigó Ferenc orvos.

